

Päivä 20.2.2012

Viite 16WWE1127.B723P1.SLU
Sivu 1 (10)
Yhteyshlö Elina Saine
Luontopalvelut
Puh. +358 (0)10 33 28282
Faksi +358 (0)10 33 28250
elina.saine@poyry.com

Myllykankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

16.11.2011 PÄIVÄTYSTÄ KAAVALUONNOKSESTA ANNETTujen LAUSUNTOJEN JA MIELIPITEIDEN TIIVISTELMÄT SEKÄ NIIHIN LAADITUT VASTINEET

Sisältö

- A. Lausunnot ja niiden vastineet
- B. Mielipiteet ja niiden vastineet

Osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä 7.12.2011-7.1.2012 välisen ajan. Osayleiskaavaluonnoksesta annettiin 9 lausuntoa ja 2 mielipidettä.

Osa A. Lausunnot ja niiden vastineet

A1. Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi

Trafi korostaa, että mahdollisille lentoesteille on haettava Ilmailulain (1194/2009) 165 §:n mukainen lentoestelupa tuulivoimaloiden, niiden rakentamiseen tarkoitettujen nostureiden sekä mahdollisten muiden hankkeen kannalta tarpeellisten korkeiden esteiden pystytykseen ennen esteiden asettamista. Esteen asettajan tulee lentoestelupamenettelyn mukaisesti varmistaa, ettei lentoturvallisuudelle tai ilmaliikenteen sujuvuudelle aiheudu vaaraa taikka haittaa. Tämän selvittämiseksi suositellaan lentoestelausunnan hankkimista Finavia Oyj:lta jo suunnitteluvaiheessa merkittävimpien esteiden osalta.

Lähin lentoasema on Kemin lentoasema n. 40 km luoteeseen. Finavia käsittelee lentoestelausunnoissaan esteiden mahdolliset vaikutukset lentoliikenteen sujuvuuteen.

Alueen lähimmät kevytlentopaikat ovat Yli-Olhava n. 11,5 km itään ja Sorosenperä n. 23 km etelään. Hankkeella ei ole vaikutusta näiden kevytlentopaikkojen lentoturvallisuuspintoihin.

Myös mahdolliset vaikutukset muille liikennemuodoille tulisi selvittää.

Vastine: Myllykankaan tuulivoimapuistoalue sijoittuu Kemin lentoaseman lentoesterajoitusalueelle. Hankkeen alkuvaiheessa toukokuussa 2011 on Finavialta pyydetty lentoestelausunto. 24.5.2011 annetussa lausunnossa todettiin, että alle 240 metriä merenpinnan yläpuolelle (mmpy) ulottuva rakennelma voidaan sijoittaa alueelle. Lausunnon perusteella tuulivoimaloiden enimmäiskorkeudeksi on kaavaluonnoksessa määrätty 225 metriä ja ettei voimalan korkeus saa ylittää 240 mmpy. Tämän jälkeen Finavia on 15.12.2011 korottanut lentoesterajapintoja siten, että Myllykankaan alueella suurin sallittu huipun korkeus merenpinnasta on 461 metriä.

Lisätään kaavan yleismääräyksiin: ”Ennen rakennusluvan myöntämistä on lentoturvallisuutta mahdollisesti vaarantavan laitteen, rakennelman tai merkin asettamisesta etukäteen pyydettävä Finavian lausunto (Ilmailuasetus 1.2§)”

Osayleiskaavaselostusta täydennetään lentoestelupamenettelyn osalta. Lisäksi täsmennetään tuulivoimaloiden enimmäiskorkeutta määrittäviä kaavamääräyksiä. Voimaloiden sijoittamisessa huomioidaan Liikenneviraston ohjeen ”Sähköjohdot ja maantiet” (2011) mukaiset suojaetäisyydet.

Vaikutuksia muihin liikennemuotoihin täydennetään kaavaselostuksessa. Finavia ja Puolustusvoimat ovat antaneet omat lausuntonsa liikennevalvontatutkiin liittyen, ja lausuntoihin on laadittu asianmukaiset vastineet.

A2. Finavia Oyj

Tuulivoimapuiston rakennuskohteille on hankittava Ilmailulain (1194/2009) 165 §:n mukainen lentoestelupa. Kaavamääräyksiin tv- ja tv-1 tulee lisätä ”edellyttäen, että tuulivoimalan kokonaiskorkeus merenpinnasta ei ylitä ilmailuviranomaisen lentoesteluvassa asettamia korkeusesterajoituksia. Ennen kunkin tuulivoimalayksikön rakentamista on haettava Ilmailulain (1194/2009) 165 §:n mukainen lentoestelupa.” Todennäköisesti myös esitetty metrimäärä (kokonaiskorkeus 240 metriä) on liian suuri, mutta se, samoin kuin muutkin luvan ehdot, selviävät tarkemmin em. lentoestelupamenettelyn kautta.

Lausunnon täydennys 2.2.2012, Dnro 93/410/2012 (email)

Lausuntopyyntömateriaalista ei ilmennyt, että hankkeelle oli jo myönnetty lentoestelupa. Näin ollen Finavian kaavalausunnon maininta ”Todennäköisesti myös esitetty metrimäärä (kokonaiskorkeus 240 m) on liian suuri.” on tarpeeton ja voidaan jättää ottamatta huomioon.

Vastine: Täydennetään kaavan yleisiä määräyksiä esitetyn pohjalta sekä täsmennetään tuulivoimaloiden enimmäiskorkeutta määrittäviä kaavamääräyksiä. Lisäksi osayleiskaavaselostusta täydennetään lentoestelupamenettelyn osalta.

A3. Ilmavoimien esikunta

Esikunnalla ei ole huomautettavaa alle 240 metrin korkeudelle merenpinnan tasosta kohoavien tuulivoimaloiden rakentamiselle. Osayleiskaavaan ei ole huomautettavaa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

A4. Pohjois-Pohjanmaan museo

Alueelta ei ole tiedossa kulttuurihistoriallisesti merkittävää rakennuskantaa, eikä Pohjois-Pohjanmaan museolla ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

A5. Fingrid Oyj / Mika Penttilä

Osayleiskaava-alueella kulkee Fingridin 110 kV voimajohto Isohaara – Raasakka, jota varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 50 m leveälle johtoaukealle. Voimajohdon johtoalue muodostuu 30 m leveästä johtoaukeasta ja johtoalueen molemmin puolin olevista 10 m leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitus ulottuu tällä hetkellä molemmin puolin 15 m voimajohdon keskilinjasta, mutta tavoitteena on, että rajoitusalue koskee koko 50 m voimajohtoaluetta.

Kaavaluonnoksessa esitetyt sähköasemapaikat voimajohdon alla eivät ole Metsähallitus Laatumaan kanssa 26.1.2011 tehdyn aiesopimuksen mukaisia eivätkä sähköturvallisuuden vuoksi mahdollisia. Muista kuin aiesopimuksessa sovitusta sähköasemapaikasta on sovittava Fingridin kanssa sijoittumisen sekä aluevarauksen osalta erikseen.

Fingridin kanta on, että voimalat on turvallisuustekijöistä johtuen sijoitettava vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna eli tässä tapauksessa noin 340 m päähän. Tuulivoimaloiden ohjeellista sijaintia kaavassa tulee tarkistaa edellä esitetyn mukaisesti.

Johtoaukeaa voidaan käyttää maanomistajan ja Fingridin luvalla moottorikelkkailuun. Moottorikelkkailureitti on sijoitettava niin kauas pylväistä, että törmäysvaaraa pylväsjalkoihin tai haruksiin ei ole. Myös tarkemmat kelkkareittien suunnitelmat tulee lähettää risteämäläusunnon antamista varten Fingrid Oyj:lle.

Teiden ja muiden liikennejärjestelyjen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa ”Sähköjohdot ja maantiet” (2011) esitetään.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee Fingridistä erillinen risteämäläusunto, jossa esitetään annettua kaavaläusuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta huomioitava.

Vastine: Osoitetaan kaavassa voimajohdolle 50 m leveä suojavyöhyke, joka kattaa käyttöoikeuden supistus –alueen. tv-alueiden sijoittumisessa ja kaavamääräyksessä huomioidaan riittävä etäisyys voimalinjaan. Sähköaseman sijaintipaikasta ja risteämäläusunnosta on neuvoteltu Fingridin kanssa ja Fingridin ohjeistus otetaan huomioon kaavaehdotuksessa. Merkitään moottorikelkkailureitti osayleiskaavaan ohjeellisena moottorikelkkaurana, jolloin sen risteämäläusunto hankitaan toteutussuunnitelman yhteydessä.

A6. Paliskuntain yhdistys

Mylykankaan tuulivoimapuisto sijoittuu poronhoitoalueelle Oijärven paliskunnan alueelle. Alueella tapahtuvaa toimintaa suunniteltaessa on huomioitava poronhoitolaki (848/1990), joka turvaa elinkeinon aseman ja säättää poronhoidolle pysyvästi vapaan laidunnusoikeuden poislukien esim. pihapiirit ja pellot. Poronhoitolaissa todetaan, että ”suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.” Lisäksi poroelinkeino turvataan valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa kaavamääräyksiin.

Tuulipuisto sijoittuu Oijärven paliskunnan talvilaidunalueelle, jolla laiduntaa talvisin 200-500 poroa. Alue on asumaton ja rauhallinen, mikä korostaa sen sopivuutta porolaitumeksi.

Tuulipuistohankkeesta aiheutuu välittömiä laidunten menetyksiä. Mikäli porot välttävät alueita häiriön vuoksi tai niitä ei voi enää käyttää poronhoitotöissä, aiheutuu myös laajemmille alueille ulottuvia välillisiä laidunmenetyksiä. Oijärven paliskunta on ilmaissut huolensa porojen siirtymisestä syystalvella muualle poronhoitoalueelle tai poronhoitoalueen ulkopuolelle häiriön vuoksi. Tästä aiheutuu ylimääräistä työtä, lisäruokintakuluja sekä mahdollisesti korvaamis- ja aitaamisvelvoitteita. Porot voivat myös mahdollisesti vahingoittaa voimaloista tippuvasta jäästä. Myllykankaan tuulivoimapuistosta aiheutuu poroelinkeinolle vaikutuksia, joita tulee seurata ja aiheutuvat menetykset kompensoida.

Kaavaselostusluonnokseen tulee tehdä seuraavat muutokset:

- s. 17. termi ”porotalouselinkeino” tulee korvata ”poroelinkeinolla”
- s. 46 kpl 2.9.5 ”jäkäläalue” tulee ilmaista porojen jäkälälaitumena eli talviajan laidunalueena
- liitteessä 3 (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, VAT) ei ole tunnistettu poroelinkeinoa, vaikka toisen yleistavoitteen kohdalla todetaan, että ”vaikutukset porotalouteen on selvitetty”. Lause ei kerro, miten porotalous huomioidaan.

Myllykankaan tuulivoimapuistosta on neuvoteltu Metsähallituksen toimesta Oijärven paliskunnan kanssa poronhoitolain 53 §:n mukaisesti ja neuvotteluita on aiottu jatkaa. Paliskuntain yhdistyksen näkemys on, että varsinaisen hanketoimijan selvittyä tulee huolehtia toimivasta vuoropuhelusta toimijan ja paliskunnan välillä. Tuulivoimapuisto hanke tulee aiheuttamaan haittaa poroelinkeinolle. Hankkeen vaikutusten seuranta sen toiminnan aikana ja haitallisten vaikutusten kompensoiminen tulee järjestää.

Poroilla on alueella vapaa laidunoikeus maanomistusoikeudesta riippumatta. Alueen tulee edelleen jäädä poroelinkeinoon käyttöön. Tuulivoimapuistotoiminnan loputtua alue tulee palauttaa entiseen käyttötarkoitukseensa eli poronhoitoon. Kaavan yleismääräyksiin tulee lisätä: ”Alue on tuulivoimatuotannon jälkeen maisemoitava ja palautettava luonnontilaan”. Kaavamääräyksiin tulee myös lisätä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan ja VAT:n mukainen suunnittelumääräys: ”Alueen suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset”. Mikäli yleiskaava-alueelle sijoittuu poronhoitoalueen raja, tulee se lisätä kaavakarttaan osoittamaan alueen erityisluonnetta.

Oijärven paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävänä tuulipuistohankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa.

Vastine: Osayleiskaavan laadinta perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin, eikä kaavassa voi määrätä poroelinkeinolle toiminnan vaikutusten seuranta tai korvauksia. Kaavaselostuksessa kuitenkin esitetään yhteysviranomaisen YVA:sta ja kaavaluonnoksesta antaman lausunnon mukaisesti täydennetty YVA:n seurantaohjelma. YVA:ssa on arvioitu, ettei hankkeesta tule merkittävää haittaa eikä kaava aiheuta maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Mikäli myöhemmin havaitaan haittaa, niin haitta käsitellään yleisen vahingonkorvausmenettelyn avulla.

Tehdään kaavaselostukseen esitetyt muutokset ja täydennetään porotalousvaikutusten arviointikohtaa. Lisätään kaavamääräyksiin ”Alueen suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset” sekä ”Alue on tuulivoimatuotannon jälkeen maisemoitava ja palautettava luonnontilaan”. Poronhoitoalueen raja ei kulje kaava-alueella, joten ei lisätä poronhoitoalue-merkintää kaavaan. Poronhoitoalueen raja näkyy kaavaselostuksessa olevassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaotteessa. Kaava ei estä porotalouden harjoittamista alueella.

A7. Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut

Hankealuetta ei ole osoitettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoimatuotantoon. VAT:n mukaan laajojen tuulivoimapuistojen tulee olla maakuntakaavaan merkittyinä. MRL muutos (1.4.2011, § 77) mahdollistaa kuitenkin rakennusluvan myöntämisen tuulivoimalalle suoraan yleiskaavan perusteella.

Osayleiskaavaprosessin aikataulutusta tulisi korjata, koska kaavassa käytetyt selvitykset ovat samoja kuin YVA-selostuksessa. Siten kaavaluonnoksen tulisi olla nähtävillä vasta YVA-selostuksesta annetun yhteysviranomaisen lausunnon jälkeen. Kaavan lausuntoaika päättyy myös ennen YVA:n lausuntoaikaa.

YVA:n, Natura-arvioinnin ja osayleiskaavan pohjaksi tehdyt linnustonselvitykset (kevät- ja syysmuuton seurantamäärä, liian vähäinen linjalaskenta, Natura-alueen linnustoa olisi pitänyt inventoida) ja niiden pohjalta vedetyt johtopäätökset ovat jossain määrin puutteellisia, jolloin linnustoon kohdistuvista vaikutuksista ei todennäköisesti saada riittävän luotettavaa käsitystä.

Vastine: Voimassa olevassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa ei ole osoitettu lainkaan maatuulivoimapuistoja. Alue sijoittuu 09/2011 julkaistussa Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvityksessä tuulivoimalle soveltuvalle alueelle. Uuden maakuntakaavan kaavaluonnos valmistunee tämän kaavaprosessin aikana.

Osayleiskaavan aikataulusta ja nähtävilläolojärjestyksestä suhteessa YVA:an on sovittu 13.9.2011 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa pidetyssä viranomaisneuvottelussa.

Ennen kaavaehdotuksen laadintaa ja kaavaehdotuksen nähtävillämennoa on saatu yhteysviranomaisen lausunto Natura-arvioinnista ja YVA-selostuksesta. YVA-lausunnon perusteella hankealueella tehdään täydentävinä selvityksinä metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys ja petolinnuston pesimäalueselvitys sekä täydennetään YVA:n seurantaohjelmaa, joka tulee osaksi kaavaselostusta. Linnustonselvitykset tehdään maaliskoukokuulla. Työohjelma on hyväksytty ELY-keskuksessa, ja raportti selvityksistä valmistuu 5.6. mennessä pidettävään viranomaisneuvotteluun.

A8. Museovirasto.

Läntisille voimalapaikoille, joiden sijainti on muuttunut YVA-prosessin aikana, tulisi tehdä täydentävät arkeologiset inventoinnit. Myös mahdollisesti tuhoutunut muinaismuisto, kohde 509 tulisi tarkistaa.

Vastine: Toukokuussa 2012 suunnittelualueella tehdään täydentäviä arkeologisia selvityksiä länsiosan voimalapaikoilla, joiden sijainti on muuttunut YVA-ohjelmavaiheen alustavista sijaintipaikoista.

Osayleiskaavassa osoitettavat EO-aluejaukset ovat voimassaolevien maa-ainesten ottolupien mukaiset. Kesällä 2011 tehdyssä arkeologisessa inventoinnissa ei löytynyt merkkejä Antinkankaalla sijaitsevasta muinaisjäännöksestä nro 509. Muinaisjäännösinventointiraportissa kohteesta todetaan seuraavaa:

”Jussila & al. 2011: Paikalla hiekkaharjun rippeet. Koordinaattien ilmoittamassa kohdassa hiekkakuoppaa laajennettu. Uusi hiekkakuoppa vaikuttaa hyvin tuoreelta, vasta kaivetulta. Vanhan kuopan länsireuna olisi ollut annetusta koordinaatista 25 m länteen. On ilmeistä että v. 1992 kartalta

mitattu koordinaatti olisi siis hieman liian idässä. Uuden kuopan reunoilla emme havainneet mitään merkkejä esihistoriasta. On todennäköistä että v. 1992 havaittu asuinpaikka on tuhoutunut.

Uuden hiekkakuopan itä- ja pohjoispuolella on tasanne jonka reunan törmä sitten laskee suohon ja pohjoisessa soisen järven rantaan. Tasanne olisi oivaa kivi-kautisen asuinpaikan maastoa. Kivetöntä hiekkamaata. Emme nyt tehneet siihen koekuoppia koska tutkimuslupaa ei ollut ja muinaisjäännöksen koordinaatti kuitenkin osoitti tasanteelle. Muutamasta avoimesta laikusta mitään ei havaittu. Emme havainneet painanteita tms. tasanteella. Tasanteen puusto on hiljattain hakattu ja on mahdollista että hiekanotto jatkuu hakatulle alueelle.”

Kohteen 509 lähiympäristö tutkitaan uudelleen muun selvityksen yhteydessä.

A9. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Tuulivoimaloiden sijoittuminen kaava-alueelle on osoitettu merkinnällä tuulivoimaloiden alue (tv ja tv-1). Osin aluemerkinnot ovat liian laajoja ja sallivat liikkumavaraa jopa 500 metriä tuulivoimaloiden sijoittamisessa lupavaiheessa. Koska osayleiskaava on laadittu MRL 77a §:n mukaisesti suoraan rakentamista ohjaavaksi, tulee rakentamisalueet osoittaa kaavoitusvaiheessa riittävällä tarkkuudella. Esimerkiksi maisemavaikutukset voivat muuttua huomattavasti, mikäli voimala siirtyy lupavaiheessa satoja metrejä selvityksen mukaisesta sijainnista. Tämä edellyttäisi laadittujen selvitysten tarkentamista.

Finavian 4.1.2012 antama lausunto kaavaluonnoksesta tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Puolustusvoimien pääesikunnan lausunnossa YVA-selostuksesta on mm. todettu, että osayleiskaavassa on selvitettävä voimaloiden vaikutukset Puolustusvoimien kiinteään linkkiverkkoon ja hankkeella pitää olla Puolustusvoimien hyväksyntä ennen rakennusluvan myöntämistä. Tältä osin selvityksiä tulee tarkentaa.

Arvokkaiden luontokohteiden (luo) alueille tulee lisätä määräys, jonka mukaan alueella on voimassa MRL 43.2 §:ssä tarkoitettu toimenpiderajoitus.

Alueen pesimälinnustoa koskevat selvitykset ovat yleisesti melko niukkoja ja yleispiirteisiä, eikä harvalukuisten lintulajien esiintymisestä ole saatu tarpeeksi luotettavaa kuvaa. Harvalukuisten lajien osalta merkittävimmät puutteet koskevat alueella esiintyviä soita ja niiden reunametsiä, alueella mahdollisesti olevia luonnontilaisia tai sen kaltaisia metsäkuvioita, puronvarsimetsiä sekä vesistöjä ja muita kosteikkoja. Pesimälinnuston inventoinnissa yleisesti törmäysherkkien lajien, kuten petolintujen, kanalintujen ja muiden suurikokoisten lajien kartoittaminen olisi ollut perusteltua. Yhteysviranomaisen katsoo, että kanalintujen tärkeiden soidinpaikkojen ja törmäysherkkien lajien, erityisesti petolintujen, reviirien selvittäminen edellyttää tarkentavia selvityksiä.

Yksi edellytys rakennusluvan myöntämiseen osayleiskaavan perusteella on, että sähkönsiirto on mahdollista järjestää. Fingrid Oyj on huomauttanut YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa, että esitetyt sähköasemapaidat voimajohdon alla eivät ole Fingrid Oyj:n ja hankevastaavan tekemän aiesopimuksen mukaisia eivätkä sähköturvallisuuden vuoksi mahdollisia. Osayleiskaavassa sähköaseman/asemien sijainti on osoitettava Fingrid Oyj:n hyväksymään kohtaan. Voimaloiden sijoittelussa on huomioitava Fingrid Oyj:n edellyttämät suojaetäisyydet hankealueen poikki kulkevan 110 kV linjan suhteen.

YVA-asetuksen 5 §:n mukaan yhteysviranomaisen tehtäviin kuuluu huolehtia tarvittaessa muiden viranomaisten ja hankkeesta vastaavan kanssa, että hankkeen ympäristövaikutusten seuranta

järjestetään. Hankkeesta vastaavan tulee olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen seurannan järjestämisestä. Tarkennettu ehdotus seurantaohjelmasta tulee esittää kaavaehdotuksen kaavaselostuksessa. Seurantaohjelma on tarpeen erityisesti haitallisten vaikutusten seurannan ja lieventämisen vuoksi. Muuttolinnuston seuranta on tärkeää, koska alueen kautta muuttaa syksyllä suuri määrä petolintuja, etenkin piekanoja, hiirihaukkoja ja mehiläishaukkoja. Linnustoon ja erityisesti petolintuihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten lieventäminen on olennaista hankkeen toteuttamisessa. Muuttolintujen törmäysriskiä on seurattava ja tarvittaessa lievennettävä haitallisia vaikutuksia. Kevät- ja syysmuuton tarkkailun tulee olla tarpeeksi kattavaa. Jos seurannassa havaitaan suuri määrä törmäyksiä (esim. piekanalle) on voitava, esim. pysäyttää haittaa aiheuttavat voimat vilkkaimman muuton ajaksi. Myös porotalouden seuranta tulee liittää osaksi seurantaohjelmaa.

Kaavaselostuksessa oleva kuva 2-18 poronhoidosta tulee päivittää ajantasaiseksi.

Kaavaehdotuksessa tulee käydä ilmi käytettävä tornityyppi. YVA-selostuksessa esitetyistä tornivaihtoehtoista yhteysviranomaisen pitää lieriötornirakennetta haitattomampana vaihtoehtona mm. linnusto- ja maisemavaikutusten vuoksi.

Selostuksen mukaan lähimmän asuinkiinteistön kohdalla melutaso olisi vaihtoehdossa 2 mallinnetussa tilanteessa 38 dB(A) ja arvioinnin kokonaisepävarmuutena on mainittu ± 5 dB 1000 metrin etäisyydellä. Luvussa 4.7 todetaan, että "ympäristölupaa ei vaadittane, sillä nykyasutus sijoittuu lähimmillään 1,6 km etäisyydelle voimaloista, jää 40 dB(A):n melurajan ulkopuolelle ja vilkkumista esiintyy enimmillään 7,5 tuntia." Ympäristölupa ei näyttäisi mallinnuksen perusteella olevan tarpeen, joskin arviointiin on jäänyt epävarmuuksia. Melun kokemista ja siihen vaikuttavia tekijöitä ei ole käsitelty.

Voimalapaikat ovat muuttuneet suurelta osin arviointiohjelmasta, mikä näkyy joiltain osin vaikutusten arvioinnissa epävarmuutena. Esimerkiksi kasvillisuusinventointien ja arkeologisen inventoinnin kohdistuminen jää epäselväksi. Arkeologisen inventoinnin täydentämistarpeesta tulisi olla yhteydessä Museovirastoon.

Hankealueella on joitakin luonnontilaisia uomia, kuten Säynäjäoja, Antioja ja Pahalammenoja. Pahalammen oja on arvioitu vesilain suojelemaksi ja osia Säynäjäojasta ja Antinojasta metsälain mukaisiksi kohteiksi. Vuoden 2012 alusta voimaan tulleen vesilain 2. luvun 11 §:n perusteella mm. luonnontilainen noro on suojeltu. Norolla puolestaan tarkoitetaan 1. luvun 3 §:n mukaan sellaista puroa pienempää vesiuomaa, jonka valuma-alue on vähemmän kuin kymmenen neliökilometriä ja jossa ei jatkuvasti virtaa vettä eikä kalankulku ole merkittävässä määrin mahdollista. Vesilain 3. luvun 2 §:n mukaan vesitaloushanke vaatii luvan, jos se vaarantaa puron luonnontilan säilymisen. Koska voimalalle 9 suunniteltu tie kulkisi Säynäjäojan yli, olisi suunnittelualueella virtaavan Säynäjäojan vesistön luonnontilaisuus ja luontoarvot ollut myös syytä selvittää. Hankealueen kaakkoisosassa sijaitsevaan Antinojaan saattaa myös kohdistua rakentamisen aikaisia vaikutuksia, joiden takia vesistön luontoarvot olisi ollut hyvä selvittää.

Kaavassa on runsaasti luo-merkintöjä. Kaavaa selkeyttäisi, jos luo-merkinnät numeroitaisiin ja nimettäisiin kaavaan selostuksen numeroinnin mukaisesti tai esimerkiksi eroteltaisiin lisäindeksillä eri lakien mukaiset luontotyypit (metsälain mukainen luontotyyppi, vesilain mukainen luontotyyppi ja esim. arvokas elinympäristö). Merkintään tulisi lisätä suunnittelumääräys, esimerkiksi "Aluetta ei saa muuttaa niin, että alueen ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu."

Osayleiskaavassa on osoitettu alueen sisäinen tiestö merkinnällä Yhdystie (yt). Yhdystie on maantieverkon luokittelumerkintä, joten sitä ei ole syytä käyttää yksityisteillä.

Vastine: Koskien tuulivoimala-alueiden kokoa toteamme, että Ympäristöministeriön tuulivoimaohjeistuksen lähtökohtana on, että ”yhdele tv-alueelle voidaan sijoittaa yksi tuulivoimala. Voimalan kaikkien osien tulee mahtua osoitettavan alueen sisäpuolelle. Mikäli ympäristön olosuhteet, yhteen sovitettavat alueidenkäyttötarpeet ja maanomistusolot mahdollistavat, voidaan tuulivoimaloiden alueita osoittaa myös siten, että yhdelle alueelle sijoittuu useampia voimaloita.” Tässä hankkeessa ympäristö, alueidenkäyttö ja maanomistusolot mahdollistaisivat sen, että tv-alueelle sijoittuu useampia voimaloita. Kuitenkin, tämän hankkeen yksityiskohtainen suunnittelu on riittävän pitkällä ja hankkeen realistinen toteutusaika riittävän lähellä, jolloin tv-alueiden kokoa voidaan pienentää jo kaavavaiheessa. Pienennetään tv-alueita ja kullekin tv-alueelle sijoitetaan yksi voimala.

Finavian lausunto huomioidaan. Viestintäviraston lausunnon (11.4.2012) mukaan hankkeella ei ole vaikutuksia Puolustusvoimien kiinteään linkkiverkkoon. luo-alueille lisätään MRL 43.2 § mukainen toimenpiderajoitus. Kanalintujen soidinpaikat ja törmäyserkkien lajien, erityisesti petolintujen, reviirit selvitetään maaliskuu-toukokuussa 2012. Täydentävä linnustaselvitys esitellään 5.6.2012 pidettävässä viranomaisneuvottelussa.

Kaavaehdotuksessa ja jatkosuunnittelussa huomioidaan Fingridin esittämät suojaetäisyydet. Alustavien sähköasemasijaintien sijasta kaavaehdotuksessa esitetään yksi, Fingridin kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen sovittu sähköaseman sijainti.

YVA:n seurantaohjelmaa täydennetään esitetysti. Seurantaohjelma liitetään osaksi kaavaselostusta. Porokarttaan lisätään puuttuva, väliaikainen pyyntiaita vt 4:n vieressä kaava-alueen ulkopuolella.

Lisätään kaavan yleismääräyksiin vaade tuulivoimaloiden tornien lieriörakenteesta. Täydennetään kaavaselostuksen meluosiota melun kokemisen osalta.

Täydennetään kasvillisuus- ja muinaisjäännöselvityksiä 5.6. mennessä tehtävillä maastokäynneillä. Raportit esitellään 5.6. viranomaisneuvottelussa. Täydennetään luo-kaavamääräyksiä. Poistetaan yt-merkintä yksityisteiltä.

Osa B. Mielenpitoet ja niiden vastineet

B1. Rauni Häkkinen

Metsää suunnitellulla tuulivoima-alueella on kaadettu jo vuosien ajan. Monissa selvityksissä todetaan, että vaikutuksia luonnolle tästä hankkeesta ei ole. Tämä johtuu kuitenkin siitä, että monien eläinlajien luonto on jo tuhottu voimallisella metsätaloudella. Luonto kuitenkin korjaa itsensä.

Mikäli tuulivoimaloita tarvitaan, ne on tehtävä jo oleville tuulivoimala-alueille; merelle, rannikolle ja puuttomille tuntureille ja/tai parantaa jo käytössä olevien voimaloiden rakennetta. Metsä on edelleen arvokkain luonnonvara koko maan kannalta. Hyöty metsistä saadaan, kun metsät hoidetaan kuntoon ja istutetaan tuleville sukupolville. se on oikeaa investointia ja myös työllistää.

Vastine: Alueen pääkäyttötarkoitus säilyy tuulivoimapuistosta huolimatta metsätalousalueena. Alueen omistajana säilyy tulevaisuudessakin Suomen valtio. Aluetta hallinnoivan Metsähallituksen mielestä metsätalouden harjoittaminen ja tuulivoima eivät ole ristiriidassa keskenään vaan sopivat

hyvin samalle alueelle. Alueella on lisäksi 3 kpl maa-ainesottoluvan saaneita maa- ja kallioainesten ottoalueita.

Alueen metsiä on hoidettu ja hoidetaan jatkossakin käypien metsänhoitosuosituksen mukaisesti. Ohjeellisilta tuulivoimala-alueilta ei ole maastotutkimuksissa löydetty arvokkaita luontokohteita. Lähimmän tuulivoimalan etäisyys nykyiseen Natura-alueeseen jää noin 1,5 kilometriin, joten tuulivoimapuisto ei vaikuta Tuuli-aapa – Iso Heposuo -Natura-alueetta ympäröivän metsäisen alueen olemukseen.

Suomen valtio on laatinut EU:n tavoitteiden ohjaamana pitkän aikavälin energia- ja ilmastostrategian, jossa Suomen tuulivoiman tuotantotavoite vuonna 2020 on 6 terawattituntia vuodessa (6 TWh/a), mikä vaatii noin 700 uuden tuulivoimalan rakentamista Suomeen. Tämän voimalamäärän sijoittaminen mielipiteessä esitetyille paikoille ei käytännössä ole mahdollista tavoiteaikataulussa rannikon tiheään asutuksen, linnuston, melurajoitusten, sähkönsiirron ja merituulivoimapuistojen rakentamisen teknisten ja ympäristöllisten haasteiden vuoksi.

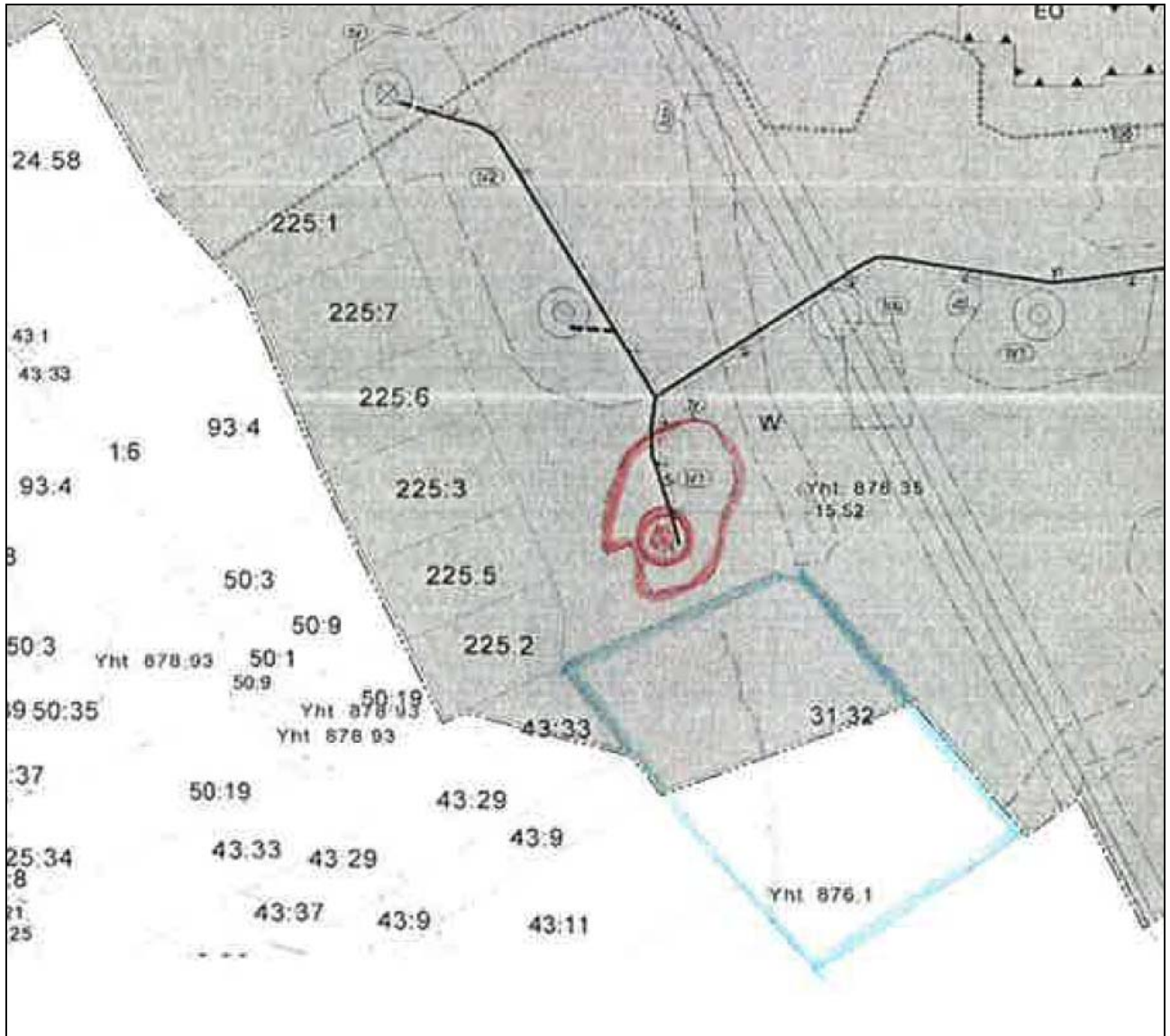
Myllykankaan tuulivoimapuiston toteuttaminen on noin 90 M€ investointi, joka toteutetaan huomattavissa määrin pohjoissuomalaisin voimin. Tuulipuiston valmistuttua alue tarjoaa töitä paikallisille yrittäjille. Lisäksi alue tuottaa Iin kunnalle kiinteistöverotuloja.

Mielipide ei aiheuta muutoksia osayleiskaavaan.

B2. Ossi Vakkuri

Myllykankaan tuulivoimapuisto ulottuu Vakkurin omistamalle tilalle Uusitalo 31:32. Ainakin yhden osayleiskaavaan merkityn ohjeellisen voimalan paikan vaikutusalue ulottuu tilalle. Vakkuri on käynyt TuuliWatin kanssa neuvotteluita 04/2011 tuulivoimalan/-voimaloiden sijoittamiseksi ko. tilalle. Nyt nähtävillä oleva kaava vaikeuttaa olennaisesti tuulivoimarakentamisen toteuttamista tilalla.

Vakkuri vaatii siirtämään kaavaan merkittyjä ohjeellisia rakennuspaikkoja siten, ettei niiden vaikutusalue ulotu tilalle Uusitalo 31:32.

Vastine: Noin puolet Vakkurin omistaman tilan 31:32 maa-alueesta kuuluu osayleiskaava-alueeseen. Kaava-alueen rajaksi on otettu noin 500 metriä suunnitellun tv-alueen rajasta kiinteistörajat huomioiden. Alueen rajausta ei poissulje mahdollista myöhempää tuulivoiman rakentamista poikkeuslupamenettelyn (kaava-alueella) ja suunnittelutarveratkaisun tai osayleiskaavan (kaava-alueen ulkopuolella) kautta. Tuulivoiman luonteesta johtuen tuulivoimaloita voidaan rakentaa tietyn etäisyyden päähän toisistaan, jolloin rakentamisrajoitukset voivat ulottua myös viereisille kiinteistöille.

Mielipiteen kohteena olevan alueen suunnittelua ja neuvotteluita maanomistajan kanssa jatketaan.